

F. t. militær retsplejelov.

Et flertal i nævnte underudvalg bestående af 4 militære medlemmer finder, at henlæggelse af afgørelsen i tiltalespørgsmål til auditørerne vil medføre en uønskelig begrænsning i de militære chefers beføjelser, og dermed et brud på det i øvrigt entydigt definerede ansvar for uddannelse, disciplin og trivsel. Det er herved specielt de pågældende medlemmers opfattelse, at den militære retspleje bør være etableret på en sådan måde, at den vil kunne virke såvel under fredstidsuddannelsen som under truende forhold og krig, og at en ordning som den foran foreslåede ikke vil være forenelig med nødvendigheden af under krigsforhold at placere alt ansvar vedrørende de militære enheder hos de respektive militære chefer.

Det samlede klimaudvalg har som nævnt ikke kunnet nå til enighed om at tilslutte sig mindretallets eller flertallets synspunkter og har ikke følt sig overbevist om, at de 2 skitserede muligheder er de eneste realisable.

Det er ved udarbejdelsen af forslaget lagt til grund, at påtalemyndigheden, d. v. s. myndigheden til at rejse tiltale ved retten, bør henlægges til generalauditøren og auditørerne, der på grundlag af deres juridiske uddannelse opfylder de betingelser, der i den borgerlige strafferetspleje stilles med hensyn til påtalevirksomhed i borgerlige straffesager. Det er således ikke fundet rimeligt at begrænse generalauditørens og auditørernes virksomhed som anklagere af rettergangscheferes tiltalebeslutninger, men det foreslås, at rettergangscheferne har ret til at udtale sig om tiltalespørgsmål og i tilfælde af uenighed mellem rettergangschef og auditør at forlange sagen forelagt generalauditøren og eventuelt forsvarsministeren til afgørelse.

Militære straffesager bør fortsat i et vist omfang kunne afgøres uden dom. Da sager, hvori der kan blive spørgsmål om anvendelse af længerevarende frihedsstraffe eller større bøder, i princippet bør afgøres af retten, er der fremsat forslag om at begrænse de straffe, der kan pålægges uden dom, til irrettesættelse, hæftestrafte indtil 30 dage og til bøder, der ikke overstiger det i § 931 i lov om rettspleje fastsatte størstemål, d. v. s. i dag 600 kr.

Med hensyn til kompetencen til at fastsætte straf uden dom er det fundet principielt uhensigtsmæssigt, at afgørelser, der kan indbringes for domstolene, træffes af andre end de personer, der bærer ansvaret ved behandling af sådanne sager. Der er derfor fremsat forslag om, at frihedsstraffe normalt kun bør kunne fastsættes af auditørerne. Forslaget herom må således ses i sammenhæng med forslaget angående påtalemyndigheden.

Selv om det anførte principielle synspunkt for så

vidt også gælder for irrettesættelse og bødestraffe, findes det dog hensigtsmæssigt, at rettergangschefer kan fastsætte bødestraffe uden dom i samme omfang som politimestrene i borgerlige sager, d. v. s. i øjeblikket bøder på op til 600 kr. samt irrettesættelse. Det er endvidere — ud fra praktiske hensyn — fundet hensigtsmæssigt, at også andre militære chefer får mulighed for at pålægge sådanne straffe efter regler, der fastsættes af forsvarsministeren.

Endelig er det foreslået, at rettergangschefer og andre militære chefer under særlige forhold kan fastsætte frihedsstraffe uden dom. Dette gælder for rettergangscheferes vedkommende i orlogsskibe på togt m. v., samt — efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse — for militære chefer i krigstid.

I udkastet til militær straffelov er der — i overensstemmelse med klimaudvalget — fremsat forslag om afskaffelse af de særlige militære strafarter, vagtarrest og kvarterarrest. En gennemførelse af dette forslag vil medføre et betydeligt fald i antallet af frihedsstraffe i forsvaret, dels som følge af, at straf af hæfte, som svarer til vagtarrest, ikke kan fastsættes under 7 dage, medens vagt arrest kan pålægges fra 2 dage, dels som følge af, at straf af kvarterarrest normalt ikke kan erstattes af borgerlige frihedsstraffe.

Klimaudvalget finder, at forseelser, der efter hidtidig praksis har medført straffe af kvarterarrest eller vagtarrest i indtil 10-15 dage, ikke, når disse særlige strafarter bortfalder, bør afgøres med frihedsstraf (hæfte).

Denne indskrænkning i frihedsstraffenes antal vil være i overensstemmelse med den tendens til at undgå navnlig de kortere frihedsstraffe, der i nyere tid har kendetegnet kriminalpolitikken i de vesteuropæiske lande.

Der vil således, hvis disse forslag og tanker gennemføres, blive et ikke ubetydeligt interval, inden for hvilket den almindelige reaktion overfor strafbare handlinger vil blive anvendelse af disciplinarmidler, irrettesættelse eller bødestraffe.

I forbindelse hermed fremsættes forslag om udvidelse af området for anvendelse af disciplinarmidler. Som nye foranstaltninger, der kan anvendes som disciplinarmidler, har man foreslået belæring og tilbageholdelse på tjenestestedet i indtil 3 uger samt overflytning til anden tjeneste.

Samtidig er der imødekommet et ønske fra de militære medlemmer af klimaudvalget om, at afgørelser, der vedrører disciplinens opretholdelse bør træffes af det personel, der har ansvaret for den daglige tjeneste. Kompetencen til at pålægge disciplinarmidler foreslås således fortsat henlagt til de militære chefer, der herved bevarer et meget virk-